



## نکاح

### فهرست مندرجات

- [۱ - معنای نکاح](#)
- [۲ - پانویس](#)
- [۳ - منبع](#)

### معنای نکاح

( مصدر نکح ینکح بر وزن ضرب یضرب می‌باشد  
[\[۱\]](#) لسان العرب، ماده «نکح».  
[\[۲\]](#) مجمع البحرين، ص ۲۰۰.  
[\[۳\]](#)).

نکاح در لغت بنابر مشهور به معنی وطی است. پس استعمال آن در عقد و تزویج مجاز خواهد بود. و به قول بعضی حقیقت در عقد است از جهت کثرت استعمال آن در عقد.  
 و به قول برخی دیگر نکاح مشترک بین هر دو معنی است زیرا در هر دو استعمال شده و اصل در استعمال حقیقت است. و جمعی نیز گفته اند که نکاح در اصل به معنی النساء است. گفته می‌شود «تناکح الجبلان اذا التقى».  
[\[۴\]](#) جواهر الكلام، ج نکاح، ص ۲.

و یا به معنی ضم و انصمام است گفته می‌شود: «تناکحت الاشجار: اذا انضم بعضها الى بعض»  
[\[۵\]](#) المصباح المنير، ج ۲، ص ۱۷۲.  
[\[۶\]](#) تعریفات (جرجانی)، ص ۲۲۵.  
[\[۷\]](#) معنی المحتاج، ج ۲، ص ۱۲۲.  
 یعنی هرگاه درختان بهم پیوسته باشد.  
 و یا به معنی اختلاط است. گفته می‌شود: «نکح المطر الارض اذا اختلط بتراها» یعنی هرگاه باران با خاک زمین آمیخته گردد.  
[\[۸\]](#) المصباح المنير، ج ۲، ص ۱۷۲.  
[\[۹\]](#) جواهر الكلام، ج نکاح، ص ۲.  
 بنابراین هم در عقد و هم در وطی مجاز است زیرا مأخوذه از معنی دیگر است.  
 در تأیید این قول گفته می‌شود که هیچ یک از دو معنی از لفظ نکاح فهمیده نمی‌شود مگر به قرینه و قرینه علامت مجاز است.  
[\[۱۰\]](#) جواهر الكلام، ج نکاح، ص ۲.

و از این علی فارسی منقول است که هرگاه گفته شود «نکح فلان فلانه أوبنت فلان» غرض عقد و تزویج است. و چون گفته شود «نکح امرأته أو زوجته» غرض جماع و وطی می‌باشد.  
[\[۱۱\]](#) شرح زرقانی (برموطا)، ج ۲، ص ۱۲۴.

بالجمله چنانکه گفتم مشهور آن است که نکاح در لغت حقیقت در وطی است. و نیز مشهور آن است که در شرع حقیقت در عقد است.  
[\[۱۲\]](#) جواهر الكلام، ج نکاح، ص ۲.  
 پس می‌توان گفت: نکاح عقدی است که متنضم ایابه وطی باشد.  
[\[۱۳\]](#) معنی المحتاج، ج ۲، ص ۱۲۳.

و یا عقدی است که مورد آن تمیلک منفعت بعض است.  
[\[۱۴\]](#) تعریفات (جرجانی)، ص ۲۲۰.

### پانویس

۱. [↑](#) لسان العرب، ماده «نکح».
۲. [↑](#) مجمع البحرين، ص ۲۰۰.
۳. [↑](#) جواهر الكلام، ج نکاح، ص ۲.
۴. [↑](#) المصباح المنير، ج ۲، ص ۱۷۲.
۵. [↑](#) تعریفات (جرجانی)، ص ۲۲۵.
۶. [↑](#) معنی المحتاج، ج ۲، ص ۱۲۳.
۷. [↑](#) المصباح المنير، ج ۲، ص ۱۷۲.

٨. ↑ جواهر الكلام، ج نكاح، ص ٢.
٩. ↑ جواهر الكلام، ج نكاح، ص ٢.
١٠. ↑ شرح زرقاني (برموطا)، ج ٢، ص ١٢٤.
١١. ↑ جواهر الكلام، ج نكاح، ص ٢.
١٢. ↑ معنى المحتاج، ج ٢، ص ١٢٣.
١٣. ↑تعريفات (جرجاني)، ص ٢٢٠.

## منبع

جابری عربلو، محسن، فرهنگ فقه اصطلاحات اسلامی، ص ١٧٤-١٧٥.